

apok
és rheumatikus

lönk

a szívet nem tá-
zavarainál. Min-

művek
a Voda No 15.
gyógyászati osztály
Rador No 2418

A
talan.

Rador

maláta barna

svár

szülék

4 és 6
csapos,

valamint
ezek altat-
rézei
állandóan
kaphatók a

Banca
Industrial
si Comer-
ciala-nál

CLUJ,
Strada Gen.
Neulcea

No 2.
Banner-palota

vezéket

Rador 2501

és Erdélyi

sz és
lonja

varban

ális hajfestés.

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

I. Diszter 2. II. 8. Budapest

Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pá yaué-
varon és vidéken is 41
Bukarestben — 5—
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 150

1925 január 30 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 24 szám

5685. Sövat 5

A politikai szélmalom

Az a politikai levélváltás, amelyet az Uj Kelet mai számában közlünk, a legmarkánsabb keresztmetszetét adja annak a kiforratlan, kaotikus helyzetnek, amelyben a román politika ugy eszméi, mint gyakorlati megoldások tekintetében leledzik. Négy év óta nem áll egyébből a román közélet, mint egyre meginduló és még gyakrabban félbeszakadó politikai tárgyalások hullámzásából, olyan politikai tárgyalásokból, amelyekből még eddig egyetlen egészséges gondolat sem fogant és még kevésbé egészséges tett. Egy tehetetlen vergődés a hatalomért, gesztus nélküli törtetés a bársonyszék felé és minden nagyság nélkül való taktikázás. Ez az elszomorító kép tárul az olvasó elé Dan Sever, a román nemzeti párt volt főtitkárának leveléből. Amikor a levelet olvassuk, önkéntelenül is a régi mondás jut eszünkbe: vajudnak a hegyek és — nevétségesen kicsiny egérke születik. Évek óta folynak a legnagyobb harci lárna közepette a fuzió tárgyalások a parasztpárt és a nemzeti párt között és ime a nagy nekibuzdulás kicsinyes egyéni ambíciók kérdésévé zsongorodik össze, néhány hatalomra éhes politikus lélek nélküli opportunitásává.

Lehet-e másnak nevezni Dan politikai levelét, amelynek minden sorából egy egészen kicsinyes és szűk látókörű opportunizmus mered felénk. Itt van mindjárt Dan Sever kifogásainak második pontja, amelyben a fuzió egyik akadályául a parasztpárt filozemitizmusát állítja oda, indokolván ezt azzal, hogy a mai antiszemita legnagyobb részét parasztlak gyerkei. Hát vajjon nem százszor és ezerszer tiszteletreméltóbb ezek után a parasztpárt politikája, amely annak ellenére, vagy talán éppen azért, mert a mai antiszemita legnagyobb részét parasztlak gyermekei, elég bátor hozzá, hogy nyíltan állást foglaljon ezen embertelen és antidemokratikus mozgalom ellen és hogy arra törekszik, hogy a parasztlak tömegeket felvilágosítsa és felverteze a gyűlölet tanításai ellen. És vajjon nem százszor elítélendőbb egy olyan nemzetipárti politikus magatartása, aki a nyilvánosság fórumát elítéli, vagy legalább is nem helyesli az antiszemitizmust, de egy „bizalmasnak“ szánt politikai levélben mint sarkalatos pártprogramot állítja be.

Nem tudjuk, hogy Dan Sever levele a nemzeti párt hivatalos álláspontját is visszatükrözteti-e, vagy sem. Politikai körök úgy tudják, hogy a nemzeti párt végrehajtóbizottsága cáfolatot fog kiadni, amelyben megtagadja a szolidaritást a levéllel. Mi azonban, akik a román belpolitikai pártok harcaiba nem akarunk beavatkozni, már ott tartunk, hogy nem tulajdoníthatunk sok jelentőséget sem a levélnek, sem a cáfolatnak. Mi már csak a tettekben tudunk hinni. Férfias, becsületes tettekben. Erre pedig a pillanatban egyetlen román pártban sem látjuk sem a készséget, sem a képességet. A parasztpárt az egyetlen, amely az idők forgandó kereké mellett is szilárdan kitartott eszméinek kormányrudja mellett. A többi pártok majdnem kivétel nélkül szélmalomnak bizonyultak, amelyek a szélfúvásnak megfelelően forogtak hol jobbra, hol balra. Most antiszemita szelek fúdogálnak, hát a legtöbb párt antiszemita, vagy legalább is nem mondja, hogy nem az. De ilyen elvekkkel és ilyen szempontokkal nagyot alkotni nem lehet, sőt még politikát sem lehet csinálni. Még a politikához is több következetesség és férfiaság kell. A konjunktúra: csak konjunktúra és természetesen éppen abban van, hogy előbb-utóbb elmúlik. Akkor aztán következik a nagy böjt. Az eszmék és az igazi elvek azonban függetlenek a konjunkturától s éppen ezért győzelmiük is maradandóbb. Dan Sever levele csattanó bizonyíték erre. Hiszen a politikai nagyböjt idejét éljük...

Egy szenzációs politikai levélváltás

Mihalache követtette Dan Sever levélét és a levélre adott válaszát. A fuzió meghiusulásának kulisszatitkai

(Cluj-Kolozsvár, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti távirati tudósítás alapján hírt adott az Uj Kelet arról, hogy a parasztpárt legutóbbi végrehajtóbizottsági ülésén Mihalache felolvasta Dan Severnek hozzáintézett levelét, amelyben mint a nemzeti párt titkára felhívta Mihalachet, zárja ki pártjából Luput és Sterét, hagyjon fel az antiszemita mozgalom elleni akcióival és az ipari munkássággal való szolidaritásával és igyekezzék közeledni az udvarhoz. A levél publikálásának híre óriási feltűnést keltett az összes politikai körökben. Dan Sever cáfolni igyekezett a Mihalache által felolvasott kitételek hitelességét azzal az állítással, hogy az idézett irásnak teljesen magánlevél jellege volt és hogy a Mihalache által felolvasott részek nem mindenben fedik az eredeti levél sorait.

Mihalache erre cáfolatra való válaszképpen az „Aurora“ mai számában

teljes szövegében közrebocsátja Dan Sever levelét,

valamint a levélre írott válaszát is. Ennek a levélváltásnak a közzététele az utóbbi évek legnagyobb politikai szenzációja. A politikai eseményeket távolból figyelők részére rendkívül sok, eddig értelmetlennek látszó politikai eseményt fejt meg.

— Kétségkívül jogom és kötelességem is ezt a levelet publikálni, — írja Mihalache — mert a január 16-ikáról keltezett levelet Dan Sever még a nemzeti párt titkári minőségében írta. Mindkettőnk politikai helyzete, valamint a levél tartalma politikai dokumentummá teszi ezt az irást, amely világosan megmutatja, milyen szerepet játszott a nemzeti párt a parasztpárttal való fuzió ügyében. Különben

beszéljen helyettem a levél.

amely szerintem a fuzióról már közzétett levélváltás posthumus iratának tekinthető.

Dan Sever Mihalachéhoz intézett levelének, amelyet Mihalache teljes egészében leközölt, főbb részeit itt adjuk:

„Kedves Michalache ur! Az a barátságtalan viselkedés, amelyet ön egy fél év óta velem szemben tanusít, annak ellenére, hogy az egyetűlés óta tudja rólam, hogy én politikai barátja vagyok a parasztpártnak,

feljogosítana arra, hogy nyugodtan hagyjam fejfel a falnak futni.

Csak hogy egész életemben logikus megfontolások és nem érzelmek vezettek politikai pályámon, éppen ezért határoztam el magam ennek a levélnek a megírására, bár jól tudom, hogy ez az irás csak a pusztába kiáltó szó lesz. Meg fogom mindenképp mondani, miért nem akarunk mi fuziót addig, míg bizonyos szempontokat nem tisztázunk.

Az erdélyi tömegek abban a hitben ringatják magukat, hogy a fuzió egyszerűsminid a „hatalmat“ is jelenti.

Szerencsétlenségre a mértéktelen agitáció hibájából a közvélemény azt hiszi, hogy a fuzió az azonnali kormányrajutást fogja eredményezni. Nekünk most az a meggyőződésünk, hogy ha a fuzió Stere műve lesz és ha az új párt élén Lupu és Stere urak fognak állani, akkor további négy évre — egy újabb törvényhozási időszakra — ismét ellenzéki szerepre leszünk ítélve. A hátunk mögött álló erdélyi tömeg pedig nem fog bennünket ebben az új küzdelemben követni.

Ezt egyébként a Constantinescu körüli intrikusok is jól tudják, akik abban mesterked-

nek, hogy Maniut Sterével összehoronnálják, mert tudják, hogy a király akkor Averescut fogja megbizni a kormányalakítással, a nemzeti parasztpárt erdélyi tábora Averescuhoz fog partolni, Maniu pedig lefejezve marad a csatatéren. Ismétlem, hogy a Stere és Lupu vezetése alatt álló nemzeti parasztpárt a teljes csődöt fogja jelenteni, mert nem jelenti a kormányrajutást.

Ne higye azt, hogy én és barátaim félünk az új harcoktól.

Mi készek vagyunk fuziót kötni még akkor is, ha az Stere és Lupu miatt az uralkodóval való konfliktus kitörését jelentené.

Nagy szó ez, de mégsem félek papírra vetni, mert bizonyos vagyok benne, hogy Lupu szükség esetén meg fogja tudni találni azt a gesztust, amelynek segítségével a konfliktus el fogja veszíteni életét.

Más dologról van szó.

Az a meggyőződés, hogy ebben, a királlyal történt konfliktusunkban a nemzeti pártnak csak egy része fog bennünket követni. Marghilomannak, Stirbeynek, vagy Averescunak nyert ügye lesz, bármelyik is lesz megbizva közülük kormányalakítással a konfliktus kitörése után. Higye el nekem, hogy az intrika mesterei gondoskodni fognak arról, hogy ez a konfliktus nyíltan robbanjon ki, ne ringassa magát abban az illuzióban, hogy titokban fogjuk tudni tartani.

Önhöz appellálok hát Mihalache ur. Ne haragudjék, ha rá fogok mutatni azokra az okokra, amelyek miatt a „caranizmus“ mai formájában a pusztulás útját járja. Ime az okok:

1. A parasztpárt felkeltette az étvágyakat, amelyeket nem tud jóllakítani. A Kárpáton tuli lakosság megelégette már a fogadalmakat és azt mondja: „olyan embereket keresek, akik kevesebbet fogadkoznak, de többet cselekszenek.“
2. A parasztpárt filozemita, holott az antiszemita mindnyájan parasztlak gyermekei.
3. Kokettál a kisebbségekkel és az internacionalizmussal, szolidaritálni akarja a parasztlakot az ipari munkássággal, amely száz év óta egyetlen országban sem sikerült.
4. Stere pártvezetőségi szerepe miatt a parasztpárt elveszítette az intellektuelek szeretetét.

Ne vádoljon engem azzal, hogy tulságosan szigoru a kritikám. Hibát lehet eleget találni a mi pártunkban is, de nem lehet konstatálni róla, hogy a pusztulás útján halad. Azért tettem ezeket a megállapításokat, hogy

magyarázatot adjam az utóbbi időkben tanusított rezervált magatartásunknak.

Ön is, miként mi egy erős pártot akar. Már pedig mig a négy előbb említett direktívát ki nem küszöbölik, a parasztpárt nem lesz erős.

Igen, ha csupán egy doktriner és nevelő párt akar lenni a parasztpárt, mint amilyen a Jorga-párt volt a háboru előtt, ha nem bántaná önt az a tudat, hogy izolált személyiség marad, ha azt hiszi, hogy jobb politikai remeteségben megmaradni egy univerzális, vagy csak nemzeti kataklizma idejéig, akkor megérteném az önök által követett utat.

De én, Mihalache ur, nem hiszek a világorradalomban. Még ha hinnék is benne, akkor sem változtatnám meg szempontjaimat és magatartásomat. És hogy én önnek ebben a le-

vélben tanácsot adok, annak az az egyszerű indoka, hogy Románia nem bővelkedik a „szó európai értelmében vett” politikuskokban és így nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy azt a néhánjat, akikkel rendelkezik, tartalékba tegye későbbre.

Mondottam, hogy

nem hiszek sem a közeli, sem a távoli forradalomban.

A forradalom lokalizálódni fog épügy, mint a nagy francia forradalom is lokalizálódott. A forradalom elveit minden oldalról meg fogják világosítani és amikor bebizonyosodik fantasztikus jellegzetességük, a világ meg fog elégedni lényegtelen újításokkal. Lesznek mozgalmak Európában, mint ahogy a francia forradalom után is voltak, de nem lesz olyan általános összeomlás, amelyre politikai vezérek egész akcióprogramjukat baziroszák.

Nem a könyvekből merítettem ezt a meggyőződésemet, állandóan kontaktusban vagyok az ország minden néprétegéből való lakosság lelki világával. És azt hiszem, hogy nem vagyok rossz pszichológus. Egész Európában hiányzik az a fermentum, amely új határkövetket jelölne ki a társadalmi osztályok között. Legalább egy évszázadnak kell elmúlnia addig, míg a háboru utáni idők szelleme eltűnik s míg a nemzeti eszme teljesen elértéktelenedik. Ez volt önnek is a hite valamikor.

Eddig szól Dan Sever levele, amelyre Mihalache részletesen válaszolt. Mihalache válaszelevelében mindenekelőtt megköszöni Dan Severnek, hogy ilyen világosan és precízen beszélt.

— Jól tudtuk azt, — írja többek között Mihalache — hogy a nemzeti pártnak ez a véleménye a fuzióról, de senki sem volt, aki ilyen nyíltan megmondotta volna. A levél után én is csak egy tanáccsal szolgálhatok Dan Severnek: a parasztpárttal — amint ő nagyon logikusan kifejtette — csakugyan nem fuzionálhatnak, mert ez nem jelenti a hatalmat. Haladjanak csak egy uton ma a takistákkal, holnap Argetoianuval, holnapután akárkivel a hatalom felé.

— De kérem, mi maradna a parasztpárt demokratikus konstitucionális és parlamentariztikus programjából, ha eleget tennék Dan Sever óhajításának? *Mi sohasem fogjuk őt az opportunitás útján követni*, nem akarok sem fenyegetni, sem próféciázni, de bizonyos vagyok abban, hogy győzni fogunk.

A párisi Vieux Colombier színház

— Az Uj Kelet párisi szerkesztőségétől —

Páris balpartjának egyik szerény kis utcája a Rue du Vieux Colombier. Egyszerű és ósdi házacskák, igénytelen és olcsó árúju üzletek szegélyezik, meg egy kiabálás izléssel befestett épület. Olcsó vörös betűkkel áll rajta a felírás: *Theatru du Vieux Colombier*. Ha ez a felírás nem volna ott, senki sem hinné el, hogy ez a szegényes hely egy színházat rejt magába. Az idegen pedig közömbösen megy el a nem éppen bizalomgerjesztő színház előtt, ahol tudja isten micsoda előadások lehetnek.

Pedig ez az egyszerű, izléstelen, kis épület Páris legművészeibb színháza.

Aki ha csak egy pár év óta is figyelemmel kíséri a párisi színházakat, megállapíthatja, hogy a nivó évről-évre csökken. És Páris egyet jelent Franciaországgal. Minden színházi esemény Párisban történik és a vidék szolgálaiasan követi a fővárost. A boulevard színházak — és van vagy husz ilyen — iparvállalatokká alakultak át, ahol irodalom helyett kasszadarabokat szolgálnak fel. *És a darabok irodalmi értékének csökkenése együtt haladt a közönség izlésének a leromlásával.* A mai színházi közönség könnyen kielégíthető, tehát olcsó és naiv trükkökkel szórakoztatják. *Ez a nivó leromlás nemcsak a magán, de az állami színházakra is vonatkozik.*

Ebben a vigasztalan helyzetben alakult meg Jacques Copeau kezdeményezésére a Vieux Colombier színház, amelynek célja volt az igazi irodalmat szolgálni. 1914-et irtak akkoriban. Jacques Copeau fáradhatatlanul és lelkesen munkálkodott, nem esüggött el a kezdet nehézségein, a kritika rosszakarátán és kedvezőtlen pénzügyi viszonyain. Teljes szívvel dolgozott a kultura érdekében, amelynek szolgálatában állott és amelyet propagált. Mint rendező, mint színész, mint kritikus és mint író működött és munkáját eredmény koszoruzta: kezdtek

Nachum Szokolov üzenete az erdélyi zsidóságnak

A legjobb benyomásokkal távozott tőlünk. Szokolov bucsuja szűkebb erdélyi kisérétéől

(Arad, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nachum Szokolov a kurticsi határállomáson hagyta el Romániát. Szerdán délután egy órakor autón visszajött Aradra, ahol egy zsidó vendéglőben meguzsomázott, majd három órakor a pályaudvarra ment, ahol nagy tömeg várakozott rá: Avivák, a cionista csoport vezetője, több aradi zsidó előkelőség, akik tünető szeretettel köszöntötték az országból távozó kitünőséget.

Nachum Szokolov megindultan bucsuzott azoktól, akik mint Zsidó Nemzeti Szövetség, a Keren Hajesszód, a Kereni Kajemet és más cionista instituciók delegáltjai egész erdélyi utján állandóan mellette és körülötte voltak

és buzgóan igyekeztek utja fáradalmaikat figyelmességekkel felejtetni.

Mindegyiktől külön-külön bucsuzott, mindenkihez volt egy-egy felejtethetlen mondané. Kijelentette, hogy minden tekintetben a legjobb impressziókat nyerte Erdélyről és zsidóságáról. Megígérte, hogy ha módjában lesz, a jövőben hosszabb tartózkodásra jön ide. *Zsidó üdvözlét küldi mindazoknak, akik jó szívvel vannak a zsidó ügy iránt, virágzó fejlődést kíván institucióinknak és isten-áldását minden becsületes igyekezetre.*

Nachum Szokolovot és leányát Bécsig dr. Krämer Márkus zsernovitzi ügyvéd és az ottani cionista szervezet vezetőembere kísérte.

Bécsben véget vetnek a diákagitációnak

Hány zsidó tanul a bécsi egyetemen?

(Bécs, jan. 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák nemzetgyűlés közoktatásügyi bizottsága tegnap tárgyalta az egyetem és a főiskolák költségvetését. Ezt az alkalmat természetesen a nagynemetek zsidóellenes propagandára használták ki. Dr. Angerer képviselő hevesen tiltakozott az ellen, hogy az egyetem bölcészeti, jogi és orvosi fakultásain a tanári karnak majdnem ötven százaléka zsidó. Fájtn neki továbbá az is, hogy az 1923—24-iki tanévben a zsidók negyvenhét százalékban képviselték az egyetemen a hallgatótságot, harmincyolc százalékban a kereskedelmi főiskolában és más iskolákban is hasonló számarányban.

Dr. Schneider közoktatásügyi miniszter erre felolvasta a bécsi egyetem hallgatóiról elkészített statisztikát, amely szerint a folyó téli szemeszterben a bécsi egyetemen 9449-en voltak beiratkozva. Ezek közül 7166 német, 1036 zsidó, 36 cseh-szlovák, 97 lengyel, 70 ukrán, 256 magyar, 59 román, 219 bolgár, 58 görög, 146 szerb, 79 horvát és 19 szlovén hallgató volt. Ezenkívül 15 olasz, 29 arab, 39 angol, 26 orosz és 10 lett hallgatója van az egyetemnek.

Beszéde során a miniszter sajnálattal jelentette ki, hogy Ausztriában még mindig nem lehetett megoldani a hivatalos diákképviseltek kérdését. Re-

méli, hogy a közeljövőben ki lehet majd építeni egy olyan diákszervezetet, amelyet a kormányok is elismerhetnek. *Azonban a politéchnikán és a földmívelési főiskolán működő diákképviseltek a kormány semilyen szin alatt nem hajlandó elismerni.* Amennyiben a diákképviseltek fentartására a beiratkozások alkalmával járulékokat szednének, ezt a kormány semmiképen sem fogja helybenhagyni.

A miniszter ezzel a kijelentésével nyilvánvalóvá kívánta tenni, hogy teljesen az alkotmány álláspontján van és nem tűri, hogy illegális diáktestületek beleavatkozzanak olyan kérdésekben, amiket az állam alaptörvényei tiltanak. Semmi joguk a diákoknak a numerusz klauzusz ügyét bolygatni, vagy korlátozni valakinek a tanszabadságát azért, mert nem tartozik a német nemzethez.

— **A kereskedők bálja.** A Kolozsvári Sfatul Negustoreac ezidei bálja február 14-én lesz megtartva a Newyork összes termeiben. A kereskedők bálja iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert a rendezőbizottság mindent megtesz aziránt, hogy ez legyen a szezon legfényesebb bálja. A védnökséget *Utalea Oktáv* polgármester vállalta magára.

már elismerni. A kritika is fölismerete jelentőségét. *És ekkor bukott meg. Kis anyagi okokból szünt meg 1924-ben tízévi eredményes és nemes munka után a Vieux Colomberszínház.*

Már amikor a színház megnyílt, azonnal jelentkeztek az anyagi gondok. Ezért is mentek át a balpartra, ahol olcsóbb a lakbér. A lármás, reklámmal, színház és mozikkal zsufolt boulevardokon elveszett volna halk hangjuk a nagy zürzavarban. Meg aztán a balparton van a diákok, művészek, valamint a külföldi intellektuelek negyede, akikre joggal számíthatott Jacques Copeau. És tényleg a kis — alig 500 ülőhelyes — színház közönségének zömét a külföldiek tették ki. A Vieux Colombier Párisnak legolcsóbb színháza volt. Tehát anyagi sikerekről szó sem lehetett és Jacques Copeau több ízben kijelentette, hogy megelégszik, ha a költségei megtérülnek.

A Vieux Colombier műsorán klasszikus művek éppen úgy szerepeltek, mint modern írók darabjai.

A klasszikus darabok előadásában Copeaut a következő elvek vezették. Mielőtt akármilyen formában reformálni akarja valaki a színházat, első sorban a mult nagy íróit kell a legnagyobb tisztelettel és kegyelettel bemutatni, hogy ez ösztönözze és irányítsa a fiatal generációt. *A Vieux Colombier klasszikus előadásai azért voltak olyan originálisak és újszerűek, mert Copeau hiven ragaszkodott az eredeti szövegekhez; nem tűrt meg semmiféle átalakítást vagy újítást, mint ahogy azt más színházak igazgatói tették.* Ezért a Vieux Colombier klasszikus előadásai igazabbak voltak, mint a Comédie Française-éi.

Copeau továbbá bemutatta az utolsó negyven év azon darabjait, amelyeknek az idő a legkevésbé ártott és amelyek a színházirodalom történetében állomást jelentettek és annak evolúcióját elősegítették.

Az *ujjonnan bemutatott daraboknál a Vieux Colombiernak nem volt meghatározott iránya, vagy programja.* Minden darabot előadott, ame-

lyet érdekesnek talált, de mindegyiktől megkövetelt egy bizonyos nivót és kvalitást. *Copeau semmiféle iskola hive nem volt. Küzd a mai gyáva, megalkuvó és olcsó sikerekre törekvő színházirodalom ellen.* Keresett új szerzőket; tapogatózott a holnap színpada után, de nem tett ígéreteket. Ebben különbözött legfőképpen Antoine Théâtre-Libréjéttől, melynek előre meghatározott forradalmi programja volt.

De talán a társulat megszervezésében fejtette ki Copeau legértékesebb munkásságát. A legtöbb, de főleg a párisi boulevard-színházakban egyes starok uralkodnak. *A starrendszer talán sehoh sincs úgy kifejlődve, mint éppen Franciaországban.* Ezt mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy a főbb színészeket nem időtartalomra, hanem egyes szerepekre szerződtetnek. *És a színészek azt csinálnak, amit akarnak. Átiratják, megváltoztatják a darabot; rendezkednek. Meghamisítják az írókat, aki tehetetlen velük szemben. Természetesen anarchisztikus állapotokhoz vezet. Amellett a haszon nagy részét besöprik.* *És amíg egy-két star nagy pénzeket keres, a kisebb szerepeket játszó színészek a legnagyobb nyomorban tengődnek.* A vedettek szeretik körülvenni magukat. silányabb színészekkel, hogy így még jobban kiváljanak az együttesből. Így érthető csak meg, hogy némely párisi színház olyan silány előadásokat produkálnak. Az utolsó egységes és lelkes színpad Párisban a Theatre Libre volt. Tagjai fiatal, ambiciózus, művészszerető színészek voltak. Leg is mutatták, hogy milyen csodákat tudtak művelni.

Copeau felismerte ezen kérdés fontosságát. Egy ingyenes színésziskolát alapított, mely hivatva volt kezdő színészeket kiképezni. Egyszersmint felhasználta ezt az intelligens anyagot statisztának. Ez utóbbi pedig fontos volt, mert a párisi színházakban nem előre betanított statisztákat vesznek fel, hanem esetről esetre. *Azért tudott a Vieux Colombier színház olyan elsőrangú előadásokat produkálni, mert színészei összeforrtak a da-*

Az a felhatalmazott Bécsi szociáldemokrata hiszemű, még a kiváló szocialista párt lista párt m... A vádak, am részéről a ma zottak, igen s egy olyan ha pártnak, mint viszonyok köz olyan paktum párt sem volt gári pártok m tottak az álta Lehet, hogy a pártnak fontos internáló-tábor politikai eredm rációfoltak a p számos politika parlamenti as lehetővé tette. harcosai közöt győztesből át teti meg azt a szociáldemokrát a hatalmi törte polgári osztály hoztatták a sz

Az is bizonyos zérei sem men Valószínű azon ger Manónak, van kritikát gy vezetőség felett

A nagy pe ciók között kez morfabbb jelensé minden magasz előbb-utóbb bel délyét. A marx a társadalom ge és mindaddig é ságát ős lélektak

Az egész pe ferencia ítélkez nál, a tömegek a kérdés, hogy eszmének. A h

rab keretében séget alkottak.

A francia sz országok mögött színpadnak. A r azt, ami az író végbemegy. Aza állapítás, összját tudatában volt és külföldi min nislavsky, Da Erlor nyomdok diszletek minin vább a mecha zárása. Egysz sen harcolt a ellen. Mindebbe mint a mechaniz igen gyakori, me a darabot.

Ilyen elvek Vieux Colombier feláldozó munkás ségbe. Feltétlen mibb színházit aki reávilágítot lására. Az egye ahhoz, hogy ir letezzén.

De Don Quij rossz izlés.

A napokban sétáltam el. Mind maradt.

És a bejárat olvastam: *Ma Ch dog özvegyel.*

A Vieux Colo színház, sem ker

őn bucsuzott, minthetetlen mondása. tekintetben a leg-Erdélyről és zsidó módjában lesz, a ársra jön ide. Zsidó ak, akik jó szívvvel virágzó fejlődést ten-áldását minden

leányát Bécsig dr. úri ügyvéd és az ot-tőmbere kísérte.

tációinak

lehet majd építeni lyet a kormányok is technikán és a föld-iaikképviseleteket a att nem hajlandó képviseletek fentart-ál járulékokat szed-epen sem fogja hely-

ésével nyilvánvalóvá az alkotmány állás-tillegális diáktestü-kérdésekben, amiket k. Semmi joguk a sz ügyét bolygatni, anszabadságát azért, mhez.

A Kolozsvári Sfatul ruár 14-én lesz meg-geiben. A kereskedők rdeklődés nyilvánul mindent megtesz on legfényesebb bálja. polgármester vállalta

egyiktől megkövetelt. Copeau semmi-Küzd a mai gyáva, re törekvő színház-erzőket; tapogatózott em tett ígéreteket. Antoine Théâtre-átározott forradalmi

ervezésében fejtette ásságát. A legtöbb, színházakban egyes dszzer talán sehol en Franciaország-ában mint az, hogy artalomra, hanem ek. Es a színészek

Átiratják, meg-dezkednek. Meg-etlen velük szem-etlen állapotokhoz y részét besöprik-pénzeket keres, a zsek a legnagyobb ettek szeretik körül-észekkel, hogy így tesből. Így érthető színház olyan silány lsó egységes és lel-Libre volt. Tagjai ő színészek voltak. kat tudtak művelni.

fontosságát. Egy mely hivatva volt yszersmint felhasz-tatisztának. Ez a párisi színházak-tákat vesznek fel, tudott a Vieux ngu előadásokat szfeszforrtak a da-

A magyar szocializmus válságához

Az a felmentő ítélet, amelyet a második inter-nacionálé Bécsben üléselő bizottsága a magyarországi szociáldemokrata párt felett hozott, bármily jó-hiszemű, mégsem szünteti meg azt a kétséget, mely a kivülálló figyelőben önkéntlenül felmerül a szocialista pártok és főleg a magyarországi szocia-lista párt működésének jóhiszeműségével szemben. A vádak, amelyek az emigráció mindkét frakciója részéről a magyarországi pártvezetők ellen elhang-zottak, igen súlyosak. A támadók felfogása szerint egy olyan harcra és nagy tömegekkel rendelkező pártokra, mint a magyar szocialista párt, még súlyos viszonyok között sem volt opportunus a kormányval olyan paktumot kötnie, amelyre egyetlen polgári párt sem volt kapható. Hiszen a demokratikus pol-gári pártok még a legsúlyosabb időkben is kitar-tottak az általános választójog követelése mellett. Lehet, hogy abban az időben a szociáldemokrata pártnak fontosabb volt az, hogy a börtönök és internálótáborok kapui kinyíljanak, mint az, hogy politikai eredményeket érjenek el. A tények azonban rációfoltak a pártra, mert a börtönökben még ma is számos politikai elítelt van, viszont a paktum a párt parlamenti aspirációinak teljesedését kétségteletlenül lehetővé tette. Bizonyos, hogy a szocialista teóriák harcrai között sok a jóhiszemű, sőt fanatikus meg-győződésből áthatott ember. Ez azonban nem szün-teti meg azt a másik tényt, hogy a magyarországi szociáldemokrácia vezetői között erősen lábra kapott a hatalmi törtetés, az a kasztszellelem, melyért a polgári osztályokat évtizedeken át támadták, kár-hoztatták a szocialisták.

Az is bizonyos, hogy az emigrációs frakciók ve-zéréi sem mentesek minden emberi gyöngeségtől. Valószínű azonban, hogy Garami Ernőnek, Buchin-ger Manóknak, Kunfi Zsigmondnak több joga és oka van kritikát gyakorolni a mai magyarországi párt-vezetőség felett, mint megfordítva.

A nagy per, mely most az egyes pártfrak-ciók között kezdetét vette, nem új, de annál antropo-morfabb jelenség. Egyidős az emberiséggel, mely minden magasatos, vagy gyakorlati értékű teóriába előbb-utóbb belevitte hatalmi törtétesíneinek szven-délyét. A marxista dogma csorbíthatatlan megállhat a társadalom gazdaság strukturájára vonatkoztatva és mindaddig érvényes lehet, míg a teóriák igaz-ságát ős lélektani adottságok nem kezdik ki.

Az egész peranyag — mely felett a bécsi kon-ferencia ítélt — azt bizonyítja, hogy a teóriá-nál, a tömegek érdekeinél kezd fontosabb lenni az a kérdés, hogy ki igazi és ki hamis prófétája az eszmének. A homousion és homoiusion zsinati

rab keretében és egy teljesen homogén egy-séget alkottak.

A francia színház rendezésben elmarad a többi országok mögött, noha ez a legfontosabb része a színpadnak. A rendezés alatt értem ugyanis mind-azt, ami az író kéziratától egészen a bemutatóg végbemegy. Azaz dekoráció, egységes stílus meg-állapítás, összjáték stb. Jacques Copeau azonban tudatában volt a rendezés nagy fontosságának és külföldi minták után dolgozott. Főleg Stanislavsky, Dantchenko, Littmann Fuchs és Erlor nyomdokaiban haladt. Vezérelve volt a diszletek minimumra való leegyszerűsítése, to-vábbá a mechanizmusok és trükkök teljes ki-zárása. Egyszóval egyszerűség: Copeau erő-sen harcolt a realista, idejét mult színpad ellen. Mindebben igaza volt, mert ugy a dekorációk, mint a mechanizmusok felhasználása, ami pedig igen gyakori, megcsontítja és mellékvágányra tereli a darabot.

Ilyen elvek alapján vezette Jacques Copeau a Vieux Colombier színházat. Értékes, nemes és ön-feláldozó munkásságát ma már nem vonják két-ségbé. Feltétlenül Páris legművészibb és legirodal-mibb színházát vezette. Az egyetlen ember volt, aki reávilágított a mai francia színpad hanyat-lására. Az egyetlen volt, akinek bátorsága volt ahhoz, hogy irodalmi nivóju darabokkal kísér-letezzen.

De Don Quijotte harcot vívott. Elbukatta a rossz izlés.

A napokban a Vieux Colombier színház előtt sétáltam el. Minden a régi volt. A felírás is meg-maradt.

És a bejárat előtt egy plakáton a következőket olvastam: *Ma Charlie Chaplin házassága a bol-dog özvegyvel.*

A Vieux Colombier, mint annyi más értékes színház, sem kerülte el sorsát. Mozi lett belőle.

Pallós István

harci riadói jutnak eszünkbe, melyek a jelszavak mögé kegyetlen hatalmi szempontokat bujtattak el és a tömegek üdvözülése helyett az egyesek üd-vét tartották szem előtt.

A bécsi konferencia — nyilván az egység meg-óvása kedvéért — felmentette a magyarországi szociáldemokrata párt jelenlegi vezetőit az emigráció és a hazai ellenzék vádjai alól. Azon-ban ez a felmentés sem szüntetheti meg azt a fel-tevést, hogy a mai vezetőknek a párt minden anyagi és politikai érvényesülésénél fontosabb az, hogy a régi, tekintélyes pártvezetőség ne kerüljön vissza pozícióiba, mert ez az ő hatalmi pozíciójának végét jelentené. Lehet, hogy a valóságban ez a vád sem áll meg, mert a magyarországi szocialista pártnak rendkívüli nehézségekkel kell megküzdenie. Nekünk nem feladatunk pro vagy kontra állást foglalnunk. Mi csak arra szoritkozhatunk, hogy az összecsapó szenvedélyekből kiérezzük azt az igazságot, miszerint

Herriot szerint Németország Ausztria anektálására törekszik

Páris, január 29. Herriot kijelentette a kamarában, hogy rövidesen kérni fogja a genfi jegyzőkönyv ratifikálását, mert azt egyáltalán nem tekinti utópiának, hiszen biztosítja Franciaország jogát biztonságának veszélyeztetése nélkül. A szövetségek közötti adósságokra vonatkozólag a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a szövetségek szolidaritásainak számolnia kell Franciaország helyzetével. Ami az orosz kérdést illeti, sohasem fogja megengedni az oroszok beavatkozását Franciaország belügyeibe.

Az orosz adósság problémájának megoldását keresni kell, mert erre mindkét ország gazda-sági életének szüksége van. Ami az angol-francia viszonyt illeti, az sohasem volt oly jó, mint most. A Rajna-vidék megszállásáról szólva kijelenti, nem gondol a megszállás meghosszabbítá-sára, de ez a kérdés is Franciaország biztonságával van összefüggésben. Németország nem teljesítette katonai kötelezettségeit, az államrendőrség katonai kiképzésben részesül és 5000 új vizsgázott tiszteket alkalmazott. A német birodalom hadianyagokat rejtett el az arsenálokban, kibővítette a Reichswehrt és tartalékat, amely valóságos hadsereget alkotott. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy Németország Ausztria anektálására törekszik.

Szakadás előtt a magyar szocialista párt

Független szocialista párt alakul

(Budapest, január 29. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Ismeretes, hogy a magyarországi szocialista pártot már régóta érik súlyos támadások a bel-földi és az emigráns ellenzék részéről amiatt, mert a párt annak idején paktumot kötött Bethlen Istvánnal. A támadások anyagát főleg az a tény szolgáltatta, hogy a paktumban a szocialista párt-vezetőség arra kötelezte magát, hogy lemond a földmivestőmegek megszervezéséről és mégcsak em-lítést se tesz arról, hogy ragaszkodik az általános titkos választói joghoz.

A bécsi internacionálé kiküldött bizottsága teg-napi bécsi ülésén megállapította, hogy a magyar szocialista párt az akkori időkben paktumát igen nagy áldozatok árán kötötte meg. Az ítélet egyben megállapította a párt jóhiszeműségét is és lemón-dott arról, hogy a paktumkötés helyességének rész-letes bírálatába menjen bele. A döntőbírósg fel-

hívta a magyar szocialista pártot egységének meg-óvására. A párt ennek ellenében vállalta, hogy ke-belén belül eltűri a jogos kritikát.

Az emigránsok Garami-Buchinger-frakciója ezzel szemben fentartotta magának azt a jogot, hogy a párt működését továbbra is szabadon bírálja.

A döntőbírósg határozata azonban — mint Budapestről jelentik — korántsem teremtette meg az egységet és nem sikerült az ellentéteket áthidal-nia. A megindult bomlási processzus befejezéshez közeledik. Erre vall az, hogy az ellenzéki frakció, élén Hajdu Henrik, Szilágyi és Weisshaus vezeté-sével megállapodtak az emigráció Kunfi köré cso-portosuló frakciójával abban, hogy ha a pártveze-tőség továbbra is az eddigi politikát fogja folytatni, ugy az elégedetlenkedők zászlót bontanak és a négy év előtti német példa mintájára független szocia-lista pártot alakítanak.

Végrehajtási utasítás a buza és liszt rekvirálásról

Ahol megtagadják a készletek forgalombahozatalát, ott a maximális áron alul rekvirálnak

(Bucuresti-Bukarest, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hadügyminisztériumban tegnap délelőtt Mardarescu hadügyminiszter, Marzescu igazságügyminiszter, Cipaiánu földmivélsügyi, Craonaru belügyi és Angelescu iparügyi állam-titkár jelenlétében értekezletet tartottak, ame-lyen az új buza-, liszt- és kenyérrészim vég-rehajtására vonatkozólag az alábbi intézkedéseket rendelték el:

1. A városok buzával való ellátásáról a fa-lusi szövetkezetek központja és a malmok fog-nak gondoskodni.

E célból a kormány megfelelő pénzüsszeget bocsátott a falusi szövetkezetek rendelkezésére, a malmok buzavásárlásához pedig a Creditul Industrial fog segítséget nyújtani. A buzát a szövetkezetek megbízottai és a malmok a ter-melők beleegyezésével fogják vásárolni ab ter-melőhely kilencvenötezer lej vagononkinti áron készpénzfizetés mellett.

A falusi szövetkezetek lisztszükségeit a malmokból fogják fedezni a törvény által előírt maximális áron.

2. Abban az esetben, ha a buza- és liszt-készlet-tulajdonosok megtagadják készleteiknek a maximális áron való forgalombahozását,

nincs olyan divatos és igazságok jelszavával hada-kozó eszme, melyet az emberi önzés ne kompro-mittálna.

Mi nem örvendezünk és nem sóhajtozunk azon bomlási processzuson, mely az európai és főleg a magyarországi szocialista párt kebelében megindult. De hogy megindult, — az tény, mert hiszen a legújabb hírek arról számolnak be, hogy dacára az internacionálé békére ösztönző felhívásának, — a magyarországi szocialista párt ellenzéke — német-orozági mintára — egy független szocialista párt megalakítására készül. Hogy ez az új párt külön-b eredményeket tud-e elérni, mint a jelenlegi párt-vezetőség, — az a jövő titka. A közeli idők meg fogják mutatni, hogy a pusztá ellenzékieskedés mögött áll-e valami belső tartalom is, vagy pedig az egész nem egyéb, mint egy hatalmi aspirációban kielégítetlen frakció küzdelme a már hatalmon lévő ellen?

felhalmozott készleteiket el fogják rekvirálni. A rekvirálást az erre vonatkozó minisztertanácsi jegyzőkönyv intézkedései alapján fogják fogana-tosítani.

Először a községi, vagy városi hatóságok fel fogják ajánlani a szobanforgó termelőnek, vagy malmosnak, hogy buza- illetve liszt-készletét a maximális áron átveszi, ha pedig ez a hivatalos felajánlás visszautasításra talál, a hadügyminiszter és igazságügyminiszter elő-zetes jóváhagyása mellett foganatosítják a rek-virálást.

A rekvirálást végző bizottság a törvény idevonatkozó szakaszai értelmében városokban polgármester, vagy helyetteséből, valamint a hadügy- és belügyminisztérium egy-egy megbízottjából áll, községekben pedig a bizottság-ban a vármegyei prefektus is képviselve van. A rekvirált buza árat vagononkinti kilencven-ezer, a rekvirált liszt árat pedig kilónkinti 12 lejben állapították meg. A rekvirált készletek árat a községi előljáróságok azonnal és egy összegben fogják kifizetni. Ezeket a készleteket az előljáróságok szétosztják a szövetkezetek között, amelyek a rájuk eső részt szintén azon-nal és egy összegben tartoznak kifizetni.

Látogatás

a kolozsvári „hiúság vásarán“

Pillanatfelvételek a kolozsvári manikűr-, kalap- és divatszalonokból. A drogériák Eldorádója

(Cluj-Kolozsvár, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szociológusok régi hibája, hogy a társadalom jelenségeinek vizsgálatánál sohasem veszik figyelembe azokat a motívumokat, melyek a belső embert jellemzik és függetlenek kortól, közszellemtől és mozgalmaktól. E tekintetben talán Werner Sombart az egyetlen kivétel, aki „Luxus und Kapitalismus“ című könyvében a kapitalista társadalom kifejlődésének egyik legmotorikusabb hajtóerejeként a modern luxust jelöli meg.

Valóban a „hiúság vására“, ellenére minden gazdasági krízisnek, megcsúfolva minden teóriát, felrugva a lehetőségek korlátjait, ma is javában tobzódik. Az igények Csiborasszói és Gaurizan-kárjai ugyan kis hegyekké zsugorodtak össze, de azért az asszonyi hiúság, ötlet és ambíció áttapos a férfiak rossz kereseti lehetőségein és a lehetőségeken túl áldoz a hiúság isteneinek.

A kolozsvári női fodrász és manikűrszalonok a délutáni és késő délelőtti órákban zsufolásig vannak megtelve kuncsaftokkal. Mintha örök farsang tombolna e szomorú, hideg városban: a selymesen kibomló hajak, hamis frufruk, bizarr illatok, hamvas női nyakak, brillantinok és kölni vizek összevisszaságában halk kacajok ezüstcsengései hallszanak. Mosolyok a szemben, mosoly az ajkakon, melyeket a kis, zöldfüggönyös fülkék nagy tükörtáblái vernek vissza. Premiérek lázához, bálók hű reményeihez ezekben a kis, forgalmas szalonokban folynak az előkészületek. A női szépség versengései itt kezdődnek el, hogy kinn, az utcák, lányos házak, színházak és mulatóhelyek forró tumultusában muló, vagy maradandó diadalhoz jussanak.

Közben tízével és százával peregnék a finom, ivelt női ajkakra az azok a történetek, melyeket mind — közönségesen pletykának nevezünk. Ha valaki a város belső életének intimitásait megakarja tudni, — úgy üljön be egy órára a manikűrszalonok valamelyikébe és mindent, mindent fog tudni. Tudni fogja ki kinek a völgyénye, kinek mennyi a hozománya, ki van divatban, kinek milyen új ruhája készül. A vivódó, haldokló, ezer gonddal küzdő gazdasági életben ezek a manikűrszalonok az oázisok, ahol a nők szépsége készül, ahol a hiúság vásárának legkommerszebb árúját mérik ki: a kendőzést, a lakkokat, a frufрукat és hajsigákat.

A manikűrszalonok nem érzik a gazdasági krízist.

Egy kis elemista diák, mikor afelől kérdezte meg a tanítója, hogy télire hova tűnnek el a madarak, minden zavar nélkül azt válaszolta: — A nők kalapjára!

Ez a vicc ma nem találó. A kolozsvári kalapszalonok ma selymekkel és bársonyokkal dolgoznak, a drága tollakra nem telik pénz. Egy igen előkelő kalapszalon tulajdonosja azt a felvilágosítást adta nekünk, hogy az érdeklődés ugyan nem csökkent a kalapok iránt, a nők nagy előszeretettel babrálják a különböző krációk között, de kevés olyan nő akad, aki teljesen új kalapot vásárolna. Annál több az alakítás. Régi fiókokból régi selymek, szalagok kerülnek elő és vándorolnak a kalapszalonokba, hogy ott fürge leánykezek kalappá gyurják át. Mert az élet, a luxuszág nem akadhat meg olyan kis „ügy“ miatt, mint a pénzühiány. Amennyi ötlet egy-egy kalap megformálására, regenerálására egy-egy kalapszalonban elpazarolódik, elegendő volna egy nagyobb társadalmi mozgalom megszervezésére.

Csak nagy világvárosi színházak premier előtti fojterjeiben észlelhető az a láz, amilyen a kolozsvári ruhaszalonokban állandóan uralkodik. Egyik kliens a másiknak adja át a kilincset. Diszkrét pongyoláktól az estélyi ruhák pazar változatáig minden található itt. Finom túllók, izzó selymek, kreppzszorozettek langy tapintású szövetei halmozódnak össze, hogy a késő esti órákban, sőt éj idején ruhák álljanak össze. A ruhakultusz ma sem csökkent. Ki tudja mennyi verejték, családi háborúság, mennyi súlyos áldozat tapad a ruhákhoz, melyek a mai nők küzdelmeinek legfontosabb eszközei. A ruha ma az a fétis, mely körül örült tánca perdül a lányoknak és asszonyoknak. És érthető ez, hiszen a ruhaszalonokban készülnek azok az eszközök, melyek a férjhezmenés kálváriás útján a révhez, a házassághoz vezetnek.

Kérdésünkre elmondja az egyik szalon tulajdo-

nosnője, hogy új ruhát ma már csak a leggazdagabbak csináltatnak, míg az egyszerűbb polgári nők inkább itt is az átalakítást kultiválják. Az új ruhák körül is bajok vannak azonban: a munkadíjakat igen nehéz beinkasszálni. De az üzemen állhat meg, a hiúság vásárán egy pernyi szünet is az élet, a mai élet teljes csődjét jelentené.

Két üzlet portálja ragyog fel a téli nap déli napsütésében, szorosán, egymás mellett. Az egyik könyvkereskedés, a másik drogéria. Figyelem a két üzlet forgalmát. A könyvkereskedésbe alig-alig téved be valaki. A drogériában azonban alig tudják kiszolgálni a vevőket. Párisi ruzsok, Cotty-parfümök, szappanok, kölnivizek színes, csillámló tömkelegében finom női kezek turkálnak. Minden új kreáció vevőre akad, mert a szépséget, ha van: hangsúlyozni, ha nincs: pótolni kell. A szépség fegyver a nő kezében, mellyel harcát megvív-

Castiglioni bukása óta egy és negyedbilliót fizetett ki hitelezőinek

Befejezés előtt Középeurópa legnagyobb bukásának likvidálása

(Bécs, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Castiglioni szenzációs bukása, mely majdnem katasztrófát idézett elő a bécsi pénzpiacon is, immár utolsó felvonásához közeledik. Ma már megállapítható, hogy a Castiglioni-ház likvidálása befejezés előtt áll. Castiglioni mindenekelőtt eladta összes osztrák, magyar, csehszlovák és olasz részvénytársasági érdekeltségeit. Tekintélyes részvénytársaságok az Alpinéből, Daimlerből és Puch-autó művekből tőzsdén kívüli cseréltek gazdát. A birtokában volt részvények ugyanis zárolva voltak és így csakis a hitelezőkkel való megállapodás után tudta ezeket eladni, természetesen jóval a tőzsdéi kursusok alá.

Castiglioni összeomlása óta egy és negyedbillió osztrák koronát fizetett ki hitelezőinek.

Jelenleg még mintegy 90 milliárddal tartozik, ha azonban ezt az összeget is kifizeti, úgy az összes kötelezettségeitől megszabadul.

Ennek a hatalmas összegnek több mint a felét Castiglioni osztrák hitelezőknek fizette ki. Egyénileg a legnagyobb hitelező mindenestre a milánói Banca Commerciale Italiana volt. Tekintélyes összegeket törlesztett Svájcban is. Főbb érdekeltségei közül a következők cseréltek gazdát: Alpine, Felten & Guillome,

Megszállva maradnak a rajnai területek

Herriot sincs megelégedve a leszerelést ellenőrző bizottsággal. A németek Argentínának sem szállíthatnak antant-engedély nélkül

(Berlin, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn, e hónap 26-ikán adták át a birodalmi kancellárnak a szövetségesek jegyzékét a rajnai zóna északi részének kiürítéséről. Az angol követ kijelentette, hogy a szövetségeseknek ez a jegyzéke felelet a németeknek január 6-ikáról kelt jegyzékére. Legközelebb azonban a német kormány kimerítő, minden részletre kiterjedő újabb jegyzékét fog majd kapni.

Az újabb jegyzék többek között kijelenti, hogy a szövetséges kormányok tudomást szereztek a dr. Stresemann által január 6-ikán a szövetséges hatalmak berlini képviselőinek átnyújtott válaszjegyzékről. A jelen pillanatban nincs szándékukban a szövetséges kormányoknak a német kormányval a kiürítésre vonatkozólag beható tárgyalásokat folytatni. Ugyszintén nem hajlandók olyan állításokat megvitatni, amelyeket semilyenképen nem tudnak elismerni. Azonban már most is figyelmeztetik a német kormányt arra, hogy a versaillesi szerződés 428. és 429-ik cikkeit félreértette. A két paragrafus ugyanis a rajnai területek megszállását tizenöt esztendőben állapította meg és e terminus megrövidítését csak arra az esetre helyezik kilátásba, ha Németország a versaillesi szerződés feltételeit hűségesen teljesíti. Minthogy azonban a szerződés bizonyos feltételeit Németország pontosan nem teljesítette, a szövetséges kormányok kénytelenek ragaszkodni a szerződés betűszerinti határozataihoz. Németország feladata és rajta mulik, hogy kötelezettségeinek teljesítésével a szövetséges kor-

nia. És ez a harc keményebb, mint valaha. A drogériák nem ismerik a pénzkriszt. Sőt: fokozódott forgalmuk, mert a nők itt pótolják magukat az elvesztett prémeikért és ékszerükért.

Kinn az utcán öles plakátok hirdetik az új bálókat. A bálókat, a hiúság vásárának legnyilvánosabb piacát. A bálók vidámak, zsufoltak, hangosak Kolozsváron most is. Minél magasabbra hág az élet anyagi lehetőségeinek csődje, a bálók annál hangosabbak, forróbbak, színesebbek. Nem szabad abbahagyni a küzdelmet, a küzdelmet az érvényesülésért, a hiúság, a szépség diadaláért.

Hazard játék ez, de kötelező. A szociológusok pedig irhatnak amit akarnak, a közgazdászok sirhatják panaszait a krízis felett, — az élet nem áll meg, mert a hiúság démona mindig új illúziókkal tölti meg ereit.

A nők életakarata diadalmaskodik a poklokon is. . .
Salamon László

Schoeller-Bleckmann, Feinstahlwerke, Broyn-Boveri, Elin, Daimler, Fiat, Leykam és Semperit Ausztriában, valamint Magyarországon a Clotild, Neuschloss-Lichtig és Magyar-olasz bank.

Természetesen e nagyarányú likvidálás ismertetése során fel kell vetni a kérdést,

mije marad meg Castiglioniak a teljes szanalás után.

Birtokában maradnak a bajor motorművek, amelyek mintegy 7000 munkást foglalkoztatnak. Továbbá az övé marad a Prinz Eugenstrasseban levő hatalmas palota, amelynek értéke az ott felmoztott műkincsekkel együtt több mint 300 milliórd. Végül megmarad birtokában a Kolowratringen levő palota is.

Ami Castiglioni jövőbeli terveit illeti, erről még nem lehet pozitívet írni. Még az sem biztos, hogy Bécsben marad-e, mivel itten meglehetősen kompromittálva van. Olaszországba sem igen mehet, nagyon érzékenyen érinti, hogy Mussolini nyomban a krach után törölte őt a nemesek (nobile) listájából.

A likvidáló személyzet immár mindössze tíz hivatalnokból áll és mivel Neumann Gábor vezérigazgató még mindig nem hajlandó Budapestre visszatérni Bécsbe, a felszámolás munkája Schweiger és Nelken igazgatók vezetése alatt folyik.

mányokat abba a helyzetbe hozni, hogy a megszállás körül a kilátásba helyezett könnyítések elnyerje.

A német fővárosban nyomasztó hangulatot keltett Herriotnak a jegyzék átadása napján a francia kamarában elmondott beszéde. Egy interpellációra adott válaszában a francia miniszterelnök kijelentette, hogy a már 1922-ben megkezdett és nagyon nehezen keresztülvitt katonai ellenőrzés a megszállás következtében még súlyosabbá, szinte keresztülvihetetlené vált. Az ellenőrző-bizottság megbizonyosodott afelől, hogy a Ruhr-megszállás idejében Kruppnál Essenben huszezer fegyvercsövet készítettek és átcsémpeszték a meg nem szállott területre. Németország, amint a példa mutatja, a megszállott területen is tudott fegyvert előállítani, ami azt jelenti, hogy a meg nem szállott területen az ellenőrzés szinte lehetetlen. Mindazonáltal Franciaországnak minden energiájával azon kell lennie, hogy az ellenőrzés kiépíttessék.

A helyzetet egy másik eset is bonyolítja. A nagykövetek tanácsa Párisból „fegyelmi intézkedésekkel“ való megtorlással fenyegetőzik arra az esetre, ha a Krupp-cég vissza nem vonja egy, az argentinai kormányhoz küldött ajánlatát. A német cég ugyanis az argentinai kormány nyilvános pályázatára beküldte ajánlatát új torpedónaszádok gőzkazánjai szállítására. Ez az ajánlat beleütközik a versaillesi békeszerződés határozányaiba, amelyek ugyanis tiltják mindennemű fegyver és fegyverrészek Németországban való előállítását, hacsak a szövetségesek határozottan hozzá nem járulnak.

Az Uj Kelet szerkesztője: Felelős szerkesztő: Az Uj Kelet megjelenéséig: Előfizetési díj: 240 lejt

Amit a tünk, azt m tartotta vo

Pente 5685 Sövat 1925 január

felületes sze

— A b Belgrádból j német ügyv egyetem Sz tiltakozó jeg miatt. Korri járását mege merő beavatl sajtó követel Oelhausen m jelentette, ho mint a tiltak kívánt Jugos csupán a hu Politikai kör hausen vissza

— Egy tinába. Ber mányban évs városában. A Az utóbbi év város zsidó l ki. Az utols hogy Paleszt B'arak koló mintagazdasá fentartják célből elvitté rajkait. Így szes faragást tekercset, eg egy művészi több művész tervei szerin istenhajlékot mával Varsó egyik cionis Leon Lewi elnöke, tartó

— Két létesül Ro Konstancáb részvénytár Konstanca mélyszállító gyár felép készítésére európai hi jövő hét fo „Marea Ne a részvény nagy pénzi pénzcsoport

— A r döttsége a Ma délelött ségileg kere akit arra ké dese érdeké munkásokat, és így ök n egyben kért vazztasson m segítve voln hogy a kéré szerint orvos

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

A mai naptár

Amit a zsidó nemzetben mai nap megéltünk, azt még rövid idővel ezelőtt is senki sem tartotta volna lehetségesnek. *Mig mindaddig, a szellemileg magasan álló zsidók, rezonancia hiányában, tudatosan, vagy öntudatlanul elfordultak a zsidó közösségtől, addig most, nemzetünk egyszerűen teljes életfrissességben áll előttünk és egyszerűen megszabadulunk az elszigeteltség érzésétől, amely érzés annyi sokat készített olyan magatartásra, ami a felületes szemlélő előtt jellemtelenségnek látszik.*
Albert Einstein

— A belgrádi német követ konfliktusa. Belgrádból jelentik: A sajtó hevesen támadja a német ügyvivő eljárását, aki nem vett részt az egyetem Szent Száva-ünnepélyén és a kormányhoz tiltakozó jegyzéket intézett Krafft dr. inzultálása miatt. Kormánykörök a német követnek ezt az eljárását megengedhetetlennek tekintik, amely vakmerő beavatkozást jelent Jugoszlávia belügyeibe. A sajtó követeli Oelhausen német követ visszahívását. Oelhausen ma megjelent a külügyminiszternél és kijelentette, hogy távolmaradását az ünnepélyről, valamint a tiltakozást hibásan értelmezték, mert nem kívánt Jugoszlávia belügyeibe beavatkozni, hanem csupán a humanitás érzései vezették eljárásában. Politikai körök ennek dacára biztosra veszik Oelhausen visszahívását.

— Egy zsidó község kivándorol Palesztinába. Berlinből jelentik: Posen német tartományban évszázados hitközség állott fenn Ravitz városában. A várost átcsatolták Lengyelországhoz. Az utóbbi évek antiszemitizmusa arra készítette a város zsidó lakóit, hogy tömegesen vándoroljanak ki. Az utolsó harminc család most elhatározta, hogy Palesztinába teszi át lakhelyét. Itt a *Benei Barak* kolónia közelében földet vásároltak, amelyen mintagazdaságot fognak berendezni és továbbra is fentartják régi kultuszintézményeiket. Ebből a célből elvitték a régi zsinagóga több értékes darabjait. Így többek között a száznyolcvan éves díszes faragású Éliás karosszékét, több régi Tóratekereset, egy százöt éves frigszekrényfüggönnyt, egy művészi veretű lámpát, egy régi menórát és több művészi faragású imaszékét. A régi templom tervei szerint Palesztinát fel fogják építeni az új istenhajlékot. A harminc család elköltözése alkalmával Varsóban nagy ünnepségeket rendezett az egyik cionista egyesület, amelynek meghívására Leon Lewite, a lengyelországi cionista szervezet elnöke, tartott nagyszabású beszédet.

— Kétmilliárd lej alaptökével hajógyár létesül Romániában. Konstancából jelentik: Konstancában „Marea Neagra” cím alatt új részvénytársaság alakult. A részvénytársaság Konstancia mellett hajógyárat létesít, mely személyszállító gőzösöket fog építeni. Az új hajógyár felépítését megkezdő munkálatok előkészítésére a londoni „Titanic” hajógyár két európai híri mérnökét hívták meg, akik a jövő hét folyamán érkeznek Konstancába. A „Marea Neagra” alaptökéje kétmilliárd lej és a részvénytökeközött az ország legtöbb nagy pénzintézete, valamint francia és svájci pénzcsoporthok is képviselve vannak.

— A nagyváradi munkanélküliek küldöttsége a prefektusnál. Nagyváradról jelentik: Ma délelőtt a nagyváradi munkanélküliek küldöttségileg keresték fel Popovicu rendőrprefektust, akit arra kértek, hogy a munkanélküliség leküzdése érdekében utasítsa ki a más városba való munkásokat, mert azok elveszik a munkaalkalmat és így ők nem juthatnak keresethez. A küldöttség egyben kérte a prefektust, hogy egy kölcsönt szavazzon meg a részükre, amellyel pillanatnyilag segítve volna a helyzetükön. A prefektus megígérte, hogy a kérést áttanulmányozza és a lehetőségek szerint orvosolni is fogja.

— Tíz évre ítélték Dobrogeanu Ghereaát. Bukarestből jelentik: A bukaresti hadbírósg tegnap ítéletet hozott Dobrogeanu Gherea kommunista-vezér pörében, akit ebből az ügyből kifolyólag már előzőleg in contumaciam 10 évi fegyházra ítélték. A védelem érvelését, hogy az első ítélethezánál a többi vádlottakat felmentették és csak a távollévő Ghereaát ítélték el ártatlanul, a bíróság nem fogadta el és újból 10 évre ítélte el a most már jelenlévő vádlottat, aki felebbezett a súlyos ítélet ellen.

— Sztána mellett kisziklott a személyvonat. Tegnap este Sztána és Joba között könnyen végzetessé válható vasúti szerencsétlenség történt. A Kolozsvárról Nagyvárad felé haladó 327-es számú személyvonat két másodosztályú kocsija sintonés következtében kiugrott a pályáról. Szerencsére a kisziklás következtében emberéletben nem esett kár, csupán két egész jelentéktelen sebesülés fordult elő. Kolozsvárról azonnal segélyvonatot indítottak és a segélyvonattal kiszállított munkások éjjel egy órára teljesen helyrehozták a pályát, úgy hogy a vonat néhány óras késéssel folytathatta az útját.

— Hiób hírek Horthy-elleni merényletekről. Budapestről jelentik: Egyes bécsi lapok arról adtak hírt, hogy Horthy kormányzó ellen, mikor Vecsésen vonatra szállott, merényletet akartak elkövetni. Illetékes helyen megállapítják, hogy a hírből kapott koholmány. A rendőrség megindította a nyomozást a rémhírterjesztők ellen.

— Felmentették a csempészes vádja alól. Temesvárról jelentik: Két évvel ezelőtt nagy port vert fel, hogy a gyertyamosi állomáson ezüst csempészéssel vádolva letartóztatták Rajnai Rosenthal Gyulát, akinél hétszáz-ezer lej értékű ezüstneműt találtak. A vámnál a nagy mennyiségű ezüstneműt lefoglalták, Rajnai Rosenthal Gyula ellen pedig megindították az eljárást. A törvényszék a megtartott tárgyalásán Rajnait bűnösnek mondotta ki és ezért három évi fegyházra ítélte. Az ítéletábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét és elfogadta Rajnai védekezését, amely szerint szó sem lehet csempészésről és ezért a vád alól felmentette. Az ügy felelbezését folytán a bukaresti semmitörvényszék elé került, ahol helybenhagyták a tábla ítéletét és utasították a vámahatóságokat, hogy a lefoglalt ezüstneműket adják ki a tulajdonosnak.

— A részegség következménye. Ma délután Magyar János huszonkilencéves kocsis, Szántó Gyula Kriza-utcán pékmeister alkalmazottja, betért az egyik Monostor-uti kocsmába, ahol néhány pohár pálinkát ivott meg. A kocsmából távozva a kocsis részeg állapotúlt fel a bakra, de kábult fejjel nem tudott eléggé vigyázni a lóra és kiejtette a kezéből a gyeplőt. A Monostor-ut elején a ló egy autómobilról megijedt és elragadta a kenyérszállító kocsis. A kocsis egy ideig próbálkozott a gyeplőt újra kézbe venni és a rohanó lovat megfékezni, de egy erős rántás következtében hirtelen leest a bakról és eszméletlenül terült el a kemény aszfalton. A szolgálatos rendőr az eszméletlen Magyar Jánost egy bérkocsival a mentőállomásra szállította be. A mentőállomáson élesztgetni próbálták, de az élesztgetési kísérletek nem vezettek eredményre. A mentők Magyar Jánost beszállították a sebészeti klinikára ahol megállapították, hogy agyrázkódást szenvedett. A szerencsétlenül járt kocsis állapota életveszélyes.

— Megőrült egy hosszabb ideig tartó szivgörcs után. Ma délután megrázó tragédia történt a Fütőház-telepen. K. A. kereskedő, aki már évek óta szivbajban szenved, ma délután hosszabb ideig tartó szivgörcsöt kapott, majd amikor a görcsei szünni kezdtek, hirtelen ledobta magát a ruháit és meztelenül szaladgált a telepen. A telepen lakók csak hosszas dulakodás után tudták a meztelenül szaladgáló embert lefogni. Az esetet jelentették a mentőknek is, akik kiszállva a helyszínre, megállapították, hogy a szerencsétlen kereskedő megőrült. K. A.-t beszállították az elme-gyógyintézetbe.

Biztosítsunk az
„ORIENT”
 Általános Biztosító R.-T.-nál

— Hányan követnek el öngyilkosságot Németországban? Berlinben most jelent meg az elmúlt év statisztikája az öngyilkosságokról. A statisztika szerint évente átlag tizenháromezer ember veti el magát az életet. Az öngyilkosok legnagyobb száma Görllitzre és Berlinre esik. Legkevesebben követnek el öngyilkosságot Drezdában és Wiesbadenben. A statisztika érdekes adata még, hogy a legtöbb öngyilkos a hétfői napon válik meg életétől. Legkevesebb öngyilkosságot szombaton és vasárnap követnek el.

— Londonban sztrájkolnak az állami mechanikusok. Londonból jelentik: Az állami szolgálatban álló mechanikusok tegnap sztrájkba léptek, mert a hatóságok elutasították a villamosmunkások elbocsátására vonatkozó követeléseiket. A munkások ugyanis szembehelyezkedtek a szakszervezet határozatával. A sztrájk súlyosabb zavarokat nem okoz, főként a felvonóknál és a fűtésnél vannak nehézségek.

— Százmillió aranykölcsönt akar felvenni a magyar kormány. Budapestről jelentik: Bethlen miniszterelnök Genfben százmillió aranykorona-kölcsönt óhajt igénybevenni beruházási célokra.

— A magyar belügyminiszter husmérgezésben betegedett meg. Budapestről jelentik: Rakovszky belügyminiszter husmérgezésben megbetegedett. Ezért a minisztertanács holnap nem foglalkozhat a választójogi javaslattal.

— Kommunista klubot fedeztek fel Szófiában. Szófiából jelentik: A szófiái rendőrség egy pincében kommunista tanyát fedezett fel. A rendőrség a pincét csak erős harcok árán tudta elfoglalni, amelynek során egy kommunista meghalt, három pedig súlyosan megsebesült. A pince egy nyomdának volt berendezve. Házkutatás alkalmával a pincében tíz kilogram pirozilint, több pokolgépet, nagymennyiségű pisztolyokat, valamint kommunista könyveket foglaltak le. A rendőrség többeket letartóztatott.

— A finn választások eredménye. Hel-singforsból jelentik: Az új finnországi választásokon eddig kétszázöt polgári párti, kilencvenöt szocialista-kommunista elektort választottak meg. A sajtó annak a reményének ad kifejezést, hogy elnökül Svin-huffud volt kuriai bírót és kormányzót fogják megválasztani.

— Ligeti József könyve a táncról. Ligeti József, a Román Opera balletmestere a „Ma tánc” címen könyvet ad ki. A kiváló balletmester könyve a laikus közönség előtt is a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot, mert nem száraz esztétikával foglalkozik, hanem pedagógiával. Aki a könyvet alaposan elolvassa, megismeri a művészi táncot és ezáltal mestere lehet önmagának. A művészi kiállítású könyv gazdag és értékes illusztrációkkal lesz tarkitva.

— Népszövetségi liga Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: E hó 22-én Jeruzsálemben megalakult a Palesztinai Népszövetségi Liga. Az új alakulat tagja a brüsszeli népszövetségi ligák uniójának. Az alakuló gyűlés Usiskin házában zajlott le. A Jeruzsálemben élő zsidó és nemzsidó szellemi kitűnőségek találkoztak az alakuló gyűlésen, amelyen többek hozzászólása után elhatározta, hogy a népszövetség programját és működését propagálni fogják az országban.

— Letartóztattak egy többszörösen körözött betörőt. Tegnap délután Sassu és Uncu detektívek letartóztatták Kádár István rovtomultu betörőt, akit több ízben elkövetett betörése miatt az egész országban köröztek. Kádár Istvánt Petrisor szubkomiszár hallgatta ki. A megrögzött betörő, aki az elmúlt nyáron a kolozsvári dologházból is megszökött, előbb tagadni próbált, de Petrisor kapitány kereszt-kérdései alatt megtört és vallani kezdett. A letartóztatott betörő három betörést és két lopást, valamint egy zsebtolvajlást ismert be. Kádár Istvánt holnap átadják az ügyészségnek.

— Eljegyzés. Komlósi József eljegyezte Reisner Etelkát. (Minden külön értesítés helyett.)

Stern Hajnal Perespuszta (Magyarország), Pollatsek Ignác Józshely (Josasel) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Enyhe, kellemes, biztos hashajtó a **Purgo**.

* **Ceorg Brandes, Albert Einstein, Sigmund Freud, Chaim Weizmann, Albert Cohen** szerkesztésében megjelent egy új folyóirat: „La Revue Juive”, a francia sajtó szerint a zsidó renezan organuma. Előfizethető Lepage könyvkereskedésben Cluj, egész évre 400 lej beküldésével. Lepage nál teljes francia irodalom. Könyvjegyzék ingyen.

int valaha. A dro-
 Söt: fokozódott
 ák magukat az el-

hirdetik az új bá-
 rának legnyilvánó-
 sufoltak, hangosak
 sabbra hág az élet
 álok annál hango-
 Nem szabad abba-
 az érvényesülésért,

A szociológusok
 közgazdászok sir-
 — az élet nem
 mindig új illúziók-

dik a poklokban is.
 Salamon László

ot fizetett

álása

hlwerke, Broyn-
 leykam és Sem-
 Magyarországon a
 Magyar-olasz bank.
 nyu likvidálás is-
 a kérdést,

minak a teljes
 n.

ajor motorművek,
 kást foglalkoztat-
 d a Prinz Eugen-
 lota, amelynek ér-
 kincsekkel együtt
 gúl megmarad bir-
 vő palota is.

veit illeti, erről még
 az sem biztos, hogy
 ten meglehetősen
 szágba sem igen
 rintí, hogy Musso-
 törölte őt a neme-

már mindössze tíz
 Neumann Gábor
 em hajlandó Buda-
 a felszámolás mun-
 gázgatók vezetése

erületek
al. A németek
ékkül

hozni, hogy a meg-
 helyezett könnyíté-

omasztó hangulatot
 k átadása napján a
 tt beszéde. Egy in-
 a francia minisz-
 már 1922-ben meg-
 keresztült katonai
 etkeztében még su-
 hetetlenné vált. Az
 osodott afelől, hogy
 Kruppnál Essenben
 zították és átsem-
 zítettk területre. Német-
 atja, a megszállott
 előállítani, ami azt
 zállított területen az
 Mindazonáltal Fran-
 gijájával azon kell
 építtessek.

eset is bonyolítja.
 isből „fegyelmi in-
 lással fenyegetődik
 p-cég vissza nem
 ormányhoz küldött
 anis az argentinai
 ára beküldte aján-
 özkazánjai szállítá-
 zik a versaillesi béke-
 amelyek ugyanis
 és fegyverrésznek
 tását, hacsak a sző-
 zza nem járulnak.

KÖZGAZDASÁG

A bécsi tőzsdetanács kifogásolja az aranymérleg-törvényjavaslatot

(Bécs, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentették már, hogy az osztrák kormány január elsején nyilvánosságra hozta az aranymérleg bevezetéséről szóló törvényjavaslat tervezetét, amely azóta a különböző gazdasági érdekképviseletek állandó megbeszélésének tárgya. Allást foglalt a javaslatl szemben a bécsi tőzsdetanács is és indokolt szakvéleményét felterjesztette a pénzügyminisztériumhoz. A bécsi tőzsde tanácsa a törvénytervezetnek azt a célját, hogy a tiszta és valódi mérlegek felállítását elérje, helyesli, egyes részletekben azonban a javaslat módosítását tartja szükségesnek. Így elsősorban a megnyitó mérlegnek és leltárnak időpontját nem kívánja január 1-re megállapítani, hanem a shillingszámítás kötelező bevezetése után az 1925-ik, vagy 1925-26. üzletév bármely napján megengedhetőnek tartja. A tőzsdetanács legfontosabb kifogása, hogy a részvények minimális névértékének 30 shillingben való megállapítását túlmagasnak tartja és szerinte a célnak sokkal jobban megfelelne, ha a részvények legkisebb névértékét 10 shillingben állapítanák meg. Ennek a javaslatnak indoklásában a tőzsdetanács utal arra, hogy a 30 shillinges minimális névérték megtartása esetén a részvényeknek igen nagy mértékű összevonása válnék szükségessé, aminek következtében igen sok tőzsdén jegyzett részvényt törölni kellene a részvények igen kis száma miatt. Ezenkívül a túlságos összevonás különösen a kisméretű részvényeket károsítaná igen érzékenyen.

A csehszlovák kormány felrobantja az osztrák és cseh papirgyárak kartelját

(Prága, január 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák-csehszlovák kereskedelmi szerződés megkötését megelőző tárgyalások során Csehszlovákia a közellátásügyi minisztérium intervensziójára a papir beviteli vámját lényegesen leszállította és a vámengedmény a rotációs-nyújtópapírosnál az 50 százalékot is túlhaladta. Ennek következménye hamarosan abban nyilvánult meg, hogy Csehszlovákiában a papirgyárak január elseje óta fokozatosan csökkentek. A csehszlovák közellátásügyi minisztérium most közzétett kommunikéje szerint a csehszlovák papirgyárak ennek következtében ajánlatot tettek az osztrák papirgyáraknak árkonvenció létesítése iránt és a megindult tárgyalások azzal az eredménnyel végződtek, hogy a hónap közepe táján a kartelmegállapodás létre is jött. A megegyezés természetesen maga után vonta a papirgyárak emelkedését és egyes csehszlovák papirgyárak már a megegyezés aláírását követő napokban egyes papírfajták árát 30 százalékkal fel is emelték.

A közellátásügyi minisztérium ezért a karteltörvény minél gyorsabb megalkotását kérte a kormánytól, amiért is a minisztertanács legközelebb már foglalkozni fog ezzel a kérdéssel. A papirgyárak végtelen kapzsiságára jellemző ez a csehszlovák kormánynyilatkozat, amely érthető megdöbbenést keltett a csehszlovák papirgyárak körében.

A mai valutapiac

A mai napon szilárdan indult a devizapiac, délfelé azonban ellanyhult. A délutáni forgalom kis keretek között mozgott. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 366-368, magyar korona 370-365, cseh korona 572-574, francia frank 1050-1055, svájci frank 3730-3735, dollár 19300-19350, angol font 924-928, olasz líra 800-805.

Valutapiac január 29-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1052-00, Berlin —, London 929-00, Newyork 192-75, Róma 810-00, Zürich 37-25, Bécs 27-25, Prága 576.
Bukarest. Valuták: Napoleon 725-00, márka 45-00, leva 133, török líra 103, font sterling 910, francia frank 10-62, svájci frank 37-50, olasz líra 820, drachma 325-00, dinár 300-00, dollár 189-25,

A javaslatnak azt az intézkedését, hogy a shillingrendszerre való áttérésnél a részvénytársaságok alaptőkéjének legalább 90.000 shillingnek kell lenniük, a tőzsdetanács helyesnek tartja.

Szükségesnek tartja a tőzsdetanács részvények kibocsátásának lehetőségét is legalább 5 shilling névértékben és ezzel kapcsolatban a töredékrészvényeket készpénzben kellene beváltani úgy, amint azt Németországban is megtették.

Az új vállalatok legkisebb alaptőkéjét a törvénytervezet 500.000 shillingben állapítja meg és az ilyen vállalatok 100 shillingnél kisebb névértékű részvényeket nem bocsáthatnak ki. A tőzsdetanács ezeket az alsó határokat is túlmagasnak tartja és az új vállalatok legkisebb alaptőkéjét 300.000, az új részvények legkisebb névértékét pedig 50 shillingre kívánja leszállítani. Ha ilyen új vállalatok részvényeit a tőzsdén jegyezteni kívánják, a tőzsdetanács fenntartja magának azt a jogot, hogy az alaptőke nagyságát és a piac rendelkezésére bocsátott részvények számát a jegyzési kérelem tárgyilásánál figyelembe vegye. Szükségesnek tartja még a tőzsdetanács, hogy tökeeres vállalatok alapítása érdekében a részvénykibocsátási illetéket a pénzügyi kormány jelentékenyen száltsa le. Az adózás szempontjából végül a tőzsdetanács szükségesnek tartja, hogy a vállalatok lehetőleg megkíméltessenek egyes adóügyi közegek tulkapasaitól.

lengyel márka 35-00, osztrák korona 28-00, magyar korona 26-00, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123-43—123-50, Amsterdam 209-00—209-00, Newyork 518-87—518-1/8, London 2484-25—2484-00, Páris 2802-50—2805-00, Milánó 2150-00—2116-50, Prága 1540-00—1542-50, Budapest 72-00—72-00, Belgrád 840-00—847-50, Bukarest 272-50—272-50, Varsó 99-75—99-75, Bécs 73-25—73-00.

Párisi tőzsde: Bukarest 960-00, Zürich 356-25.

A magyar államadósságok százalékszerű megoszlása az utóállamok között. Az 1923-ik év június havában a volt monarchia állami adósságainak felosztása ügyében konferencia volt Innsbruckban. Most folytatták az akkor eredmény nélkül zárult megbeszéléseket és véglegesen megállapították az egyes államadóssági kategóriák felosztási kulcsát, melyet az alábbiakban közlünk:

1910. évi 4% magyar koronajáradék:

Ausztria	0.417
Csehszlovákia	19.837
Magyarország	35.492
Jugoszlávia	15.711
Románia	26.931
Fiume	1.582

100%

3¹/₂%-os magyar koronajáradék:

Magyarország	35.70833
Románia	64.29167

100%

4%-os Tisza—Szegedi sorsjegyek:

Magyarország	100%
--------------	------

Horvát-Szlavon Regale kötvények és Horvát-Szlavon földterhermentesítési kötvények:

Jugoszlávia	100%
-------------	------

Magyar vaskapuszabályozási aranykölcson:

Románia	100%
---------	------

Több magyar állampapír kerül az egyes államokban levő elhelyezésük alapján nyilvánosságba. Ezeket a címleteket az egyes államok bélyegzőjével látták el az évek folyamán:

4% magy. koronajáradék,
4 ¹ / ₂ % 1913. évi magy. koronajáradék,
4 ¹ / ₂ % 1914. évi magy. koronajáradék,
4% magy. aranyjáradék,
4% magy. földterhermentesítési kötvény.

A címletek ügyének végleges elintézése természetesen teherbírási lehetőségek arányában történne majd. A magyar államra még más kötelezettség is fog hárulni, nevezetesen azon részkötelezettségek teljesítése, melyek a régebbi vasutállamosításokból hárulnak rá. Így az osztrák-magyar államvasut megváltása hányadából 11.602% a magyar állam terhére áll, ugyancsak egy csekélyke hányada 0.0439% a Magyar Galíciai Vasut megváltásából.

Két nagyvárad kereskedő cég kényeseregysége. Nagyváradról jelentik: Hegedűs és Schwartz rövidárú nagykereskedők kényeseregységi eljárás megindítását kérték a törvényszéknél. A cég passzívja 5,851.368 lej tesz ki, 3,692.724 lej aktívával szemben. Hitelezőinek harminc százalékos kvótát ajánlottak fel, melyet egy éven belül egyenlítőnek ki. — A másik kényeseregységet kérő nagyvárad cég Szegfű és Társa textilkereskedők, 1,340.000 aktívával és 1,153.000 lej passzívával. Három év alatt fizetendő százalékos egyezséget ajánlottak hitelezőnek.

Nem szállítják le a hengereltvas behozatali vámját. Bukarestből jelentik: A kereskedelemügyi minisztériumban Popescu iparügyi vezérigazgató elnöke alatt tanácskozás volt a hengereltvas importvámjának leszállítása ügyében. A tanácskozáson megállapították, hogy az ország hengereltvas termelése fedi a belső szükségletet, de viszont a belföldi gyártmány minőségileg mögötte marad a külföldi gyártmányoknak, idővel azonban meg van rá a remény, hogy minőségileg is megfelelő hengereltvasal tudják ellátni az országot. A tanácskozáson végül egyértelmű határozatot hoztak, hogy a hengereltvas importjára semmiféle kedvezményt, vagy tarifaleszállítást nem engedélyeznek. Egyben kimondták azt is, hogy a jelenlegi határozatot egyelőre egy évre tartják fenn, melynek lejártával ismételt tárgyalás alá veszik a kérdést a gyártmányok és a fogyasztás szempontjából.

A szalon legszebb díszé egy

Kissling-csillár!

Román csillár- és bronzárugyár, Timisoara.

Telefon 12-29. „Rador” No 2398

BUZETKÓ utóda

F. Kuck

Gal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővef, vászon, fehérnemű, narancs, flanel, bélszárk és paplan nagyraktár.

TEÁSKONNA

„tartalomdus”

AZÉRT LEGOLCSÓBB ÉS EGYUTTAL A LEGFINOMABB TEA HASZNÁLATBAN

Telmány
A világvár hangversen
ezég, Holla
magyarorsz
romániai
u'olsó hang
baton este
hangversen

1. Vera

Adagio. All

2. B. cl

Gavot e ea

Szűnet.

3. Wies

moderato. F

Finale: a la

4. Kósa

a) Li-zt: C

c) Kósa: C

5. Schu

dowski: T

rice, B dur

A zungo

goramtvés

legkiválóbb

Ma

Péntek: Ant

helyár

Szombat d. u

litott k

Szombat este

3-adso

szám A

Szombat este

verseny

bérlét 6

Vasárnap d. e

rna-og

sorozat

Vasárnap d. u

6-odso

Vasárnap este

bérlés

Hétfő: Az em

repszta

87 szám

Kedd: Az em

bérlét 67

M

Select-m

mi-r! Egy d

zene 6 felv

l-ay” című r

és Rajnai Gá

U. ála M

Sziv győzelm

Főszerepben

T. Imad e.

Apolló-m

kolbéli. Szent

eletéből 6 f. J

királya Toa M

Áll

drágul

könyv

rég

k

z

Agnon: És

Dr. Bai: Z

Gorelik: C

Gorion: J

Gr. tto: Zs

Kab. alisták

Kacér: Gó

Nordaa: M

Schosem: A

Sokolow: Uj

Giszhalay:

200 lejen fe

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

Telmányi Emil ma a világ egyik első hegédőse. A világvárosok koncertirodái versengenek egy egy hangversenyért és ebben az évben még Svédország, Hollandia, Belgium turnéit kell lejátszania a magyarországi, német és franciaországi, angliai, romániai hangversenyei után. Tehát ezúttal szülővárosunk hangversenyét tartja meg Kolozsvárott szombaton este 10¹/₄ órakor a Magyar Színházban, mely hangversenyt egyen a következő műekkel szerpel:

1. Veracini: Sonata di camera. A-moll. Molto Adagio. Allegro. Siciliano. Grave. Allegro con fuoco.
2. B. och: E-jur partitából: Preludium, Loure. Gavotte ea Rondo. Bourree.

3. Wienawski: Hegedűverseny D-moll. Allegro moderato. Romance. Andante. Allegro con fuoco. Finale: a la Zigea.
4. Kósa György zongoraművész szólószámai: a) Li-zt: Catique d'amour; b) Kósa: Félénk vágy; c) Kósa: Csak azért is.

5. Schuman—Telmányi: a) Romance; b) Pol-dowszki: Tango; c) Paganini—Otterstroem: Cap-rica, B dur; d) Wieuxtemps: Rondino.

A zongorakíséretet Kósa György a kiváló zongoraművész és zeneszerző látja el, aki ma egyik legnépszerűbb piaristája a magyaroknak.

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Antónia (20 adszor, béreltszűnetben, premier-helyárakkal, sorozat 43)
Szombat d. u. fél 4-kor: Zsidónő (Operaelőadás, leszállított helyárakkal, sorozat 44)
Szombat este 8-kor: Ki babája vagyok én? (Ujdon-ság 3-adszor, premier-helyárakkal, napi bérlet 65 szám A, sorozat 45)
Szombat este fél 11-kor: Telmányi Emil hegédű hang-versenye (Mérésékeltan emelt helyárakkal, napi bérlet 66 szám B, sorozat 46)
Vasárnap d. e. 10 órakor: Kereskedelmi alkalmazottak napja-egyletének ünnepe. (Rendes helyárakkal, sorozat 47)
Vasárnap d. u. fél 4-kor: Csokoljén meg! (Ujdon-ság 6-adszor, mérsékelt helyárakkal, sorozat 48)
Vasárnap este 8-kor: A nótás kapitány. (14-adszor, béreltszűnetben, premier-helyárakkal, sorozat 49)
Hétfő: Az ember tragédiája (Uj betanulással, új sze-reposztással, premier-helyárakkal, premiszérbet 87 szám, sorozat 50)
Kedd: Az ember tragédiája Premier-helyárakkal, napi bérlet 67 szám A, sorozat 51)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Péntek, január 30. Premier! Egy dollár. Egyszerű emberek köznap-i története 6 felvonásos, Jókai Mór „Egy huszasos lány” című regénye után. Főszerepben Lóth László és Rajnai Gábor.

Ujdon-ság Mozgó. Péntek, január 30. Premier. Szívgyözelme. Megható tragédia 8 felvonásban. Főszerepben a világhírű angol művész, Norma Talmadge.

Apollo-mozgó. Péntek, január 30. A politikai szenzációs dráma, az amerikai cow boyok életéből 6 felvonásban. Főszerepben a cow boyok királya Tom Mix.

Állandóan drágul a könyv, de az Uj Kelet könyvosztályánál még a régi áron kaphatók az alábbi zsidó tárgyú művek:

Agnon: És a meggörbedt kiegyenesedik	45
Dr. Bai: Zengő Hárfá	25
Gorelik: Clon és a gélu-z	18
Gordon: József és testvérei	25
Gr. tto: Zsidó reneszánsz	25
Kabalisták és csodátevők	30
Kacér: Gólem	15
Nordau: Mesék	22
Scholem Alejchem: Leégett nemzék	25
Bekolow: Uj zsidó	15
Giszthalay: Tamar	80
" Uj próféciák könyve	75
" A titok	15
" Gú: Caslav látomásai	80
M. A. Goldschmidt: Egy zsidósors	140
Szabó I.: Szent Eiz	50
Marton: A zsidó nemzet Erdélyben	15
Paneth: Utazásom a Szentföldön	8

200 lejen felüli vételnél 10%o engedmény.

Telefon: 1-35 és 4-07

Aradi Olajipar

R.-T.-nál -- Arad.

Telegramm: Olajipar.

Telmem (Federwiz) és Puderbaum legprímabb sva, je r. Aru mindon mennyiségben.

Csonkolej tregesékben, csinosan csomagolva, Vaselinolaj hordóban és kisebb tételben is állandóan legolcsóbb napt árban kapható!

Figyelem!

A QUOTA Dél-AMERIKÁBA NEM TELJES

miután az odaváló bevándorlás korlátian. Aki tehát Argentiniába vagy Braziliába **gyorsan akar utazni**, az irjon azonnal prospektusért

Gosulich Line
Bucuresti, Cal. Grivitei 181

Legolcsóbb és legkényelmesebb ut AMERIKA, CANADA, ARGENTINA és BRAZILIÁBA.
Vasuti utazás tartama a hajóig csak 48 óra! Csak egy határ

A tudományos világ által elismert **legjobb, legtökéletesebb és legolcsóbb** **terfőtlenítő szer a SALAN**

Minden bajtól, fertőző betegségtől megóv. Iz-zadságot és minden más kellemetlen szagot megszüntet. Kristálytisza, nem mérgező, telje-sen szagtalan. Hölgyek mindannapi toalettejéhez nélkülözhetetlen

Kapható mindgyógytár-ban és drogueriában.

Gyár és központi iroda:
Salan Vegyipari Művek
Timisoara, II. Piaja Bedea Cárjan (Széna-ór) 2.

Hirdetése

eredményes lesz,

ha azt szakemberek dolgozzák ki.
Kérjen árajánlatot és díjtalan propagandatervezetet

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodától, Cluj, Str. Memo-randului 24. Hirdetéseir, noticok, köz-lemények a világ bármely lapjában **eredeti tarifák szerint**

Berindes

Királyi udv. szállító

Felülmulhatatlan csokoládé és bonbon

Vaskereskedők és gyárosok! Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás rud-, beton-és fazonvas, mindennemű lemezek, fémek és félkész-gyártmányok, gáz- és forraszók, csavarárak (Brevillier & Urban) műszaki cikkek stb. stb. En-gros.

L. NACHT

Societate in nume colectiv

Központ: Bucuresti, Strada C. A. Rosetti No 7,
CLUJ, Str. Memorandului 20. Telef. 6-53.

Fiók-ok: Arad, Braşov, Galaţi, Oradea-Mare, Timisoara, Wien, Paris. — Táviratcím: METALNACHT

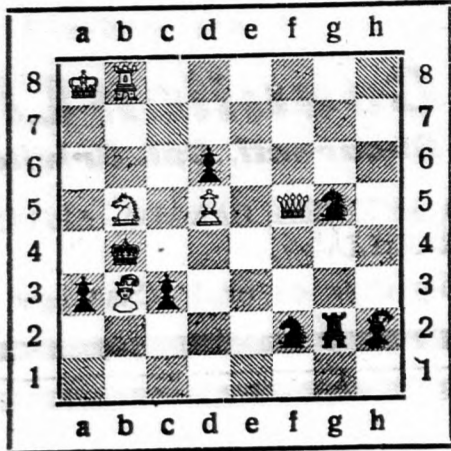
SAKK

Rovatvezető: Dr. BRÓDY MIKLÓS

11. sz. feladvány.
Frilizius I. 161.

(A Zlate-Praha 1908 évi verseny 1. díjjal
kitüntetve.)

Sötét: Kb4, Bg2, Fh2, Hf2, Hg5, gyal: a3
e3, d6, (8).

Világos: Ka8, Vf5, Bb8, Fb3, Ht5, gyal:
d5, (6)

Világos indul és a 3-ik lépésre mattot ad.

Megfejtés

A január 5-iki számban közölt Troicki-féle
3. sz. végjáték-tanulmány megfejtése: (Hadállás:
világos: Kh4, Hc5, Hg5, gyal: e6, h3. Sötét:
Kh8 Bg3, He1)

- 1. e6-e7 Hg2+
- 2. Kh5 Bg8
- 3. Hf7+ Kh7
- 4. Hd8 Hf4+
- 5. Kg5 Bxg8
- 6. e7xd8f! Hxh3+
- 7. Kg4! Hf2 (A)
- 8. Kf3 Hb3
- 9. Hc5-d3 Kg6
- 10. Kg4 Hg1
- 11. Hf4+ t. sz.
- 12. Fb6! és nyer

A)

- 7. .... Hh3-g1
- 8. Hd3 He2
- 9. Ff6 Kg6
- 10. Fb2 K. t. sz.
- 11. Kf3 Hg1+
- 12. Kg2 H2
- 13. Kf2 és nyer.

Helyesen fejtették meg: Sch eiber N. (Sat-
mar) és Wild Jenő (Satmar).

A 9. sz. feladványt megfejtették még: Forács
A. (Marghita), Wieder A. (Marghita), Friedman
S. (Gherla), Goldstein Pál (Satmar) és Roth D.
(Satmar).

Szerkesztői üzenetek

Sch. N. (Satmar). Igaz, hogy feladványában a
"en passant" ütés a badálból bizonyítható, de
maga a kidolgozás még tulzsfolt és kezdetleges.
H. né (Sibiu). A 10. sz. feladvány egyik vál-
tozatát hibásan fejtette meg. 1. Ka4-re ugyanis
nem 2. Fc4, hanem 2. Vb2-nek kell történnie.

P. neth Ö. (Cluj). Felkérjük közlelbbi címnek
közlelér, hogy a kiadóhivatal a jutalom-könyvet
megküldhesse.

Sakk-hirek

Az argentinai sakk-szövetség versenyén I.
díjas lett Réti Richárd 16 nyereséggel (18-tól) II.
Grau 11 1/2 egységgel.

Maróczy Géza, a magyar nagymester Győrött
fig letelepedni.

A new-yorki Marshall Chess-Club theotikus
versenyén első lett Marshall 10-ből 9 egységgel,
más a fiatal mexicói mester: Torre, 8 egységgel
nyerte el a második díjat.

A prágai sakk-kör Kautsky-emlékversenyén
meglepetészerűleg a fiatal Schultz nyerte meg az
első díjat 11 játszmából 8-nyal. Második dr.
Treybl K. harmadik Grösel lett. A jövővi mes-
terjátékozó Hromádka ezúttal a nem-díjasok között
végzett.

Hirdessen az Uj Keletben!

Mindenütt kaphatók

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna

kolozsvár

sörkülönlegességek

Ursus - Czell sörfőzde Kolozsvár

Rador

APRÓHIRDETÉSEK

Egyzeri közlésnél egy szó 3-., vastagabb betűvel 6 lej. Leg-
kiseb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30% kedvezmény
Apróhirdetések díja előre fizetendő

Für 30jährige F. aulein,
Zahnärztin (izr.) eigenes
Cabinet gute Familie, sim-
patisch, wird gebildet.
gut situierter junger Mann
35-42 Jahre behufs Hei-
rat gesukht. Nicht an-
onyme Anträge unter „En-
ste“ an „Rador Publici-
tate [Str. Memorandului
12.] 8497

Órásségéd precíz kis-
és nagymunkás szonali
alkalmazást nyer Szatmári
ékszerésznél, Cluj, Regina
Maria 46. 8487

Könyvelő, ki szeszgyár
körül teendők elvégzé-
sére vállalkozik,

Szeszgyárvezető, első-
rendű munkaerő, to-
ábbá líkőrgyártásban
és szeszraktárkezelésben
járta, perfékt

Könyvelő, továbbá lehét-
leg szeszgyárban már
müködött. szerszámmal
rendelkező

Gépész-kovács és egy
Gépész-szofför vidéki
szeszgyárhoz mielőbbi
belépésre keres te ti k.
Ajánlatok fizetési ígé-
nyek megjelölése mel-
lett Grün Menyhért és
Kepes címre, Simleul-
Silvaniei - küldendők. 8495

3-4 középisikolát vé-
zett fiu tanulóknak felvé-
tetik a Grünwald fémáru-
üzemben P. M. Viteazul 13.
8498

Zongoraórát ad akadé-
mista. Jim a kiadóban.

Keresek 6 kötetes ma-
gyar Grätz-et meg vételre.
Ajánlatokat ármegjelölés-
sel eset eg más zsidótár-
gyu könyvvelre is - Lib-
rarie „Safurth“ Cluj címre
kérek.

Barzel

Fierarie
Vasüzlet

Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13

Telefon
1049

Lakás kapható román,
héber, angol tanításért.
Cm 8480-1. alatt kiadó-
ban. 8490

Mit olvassunk?

Balsac: A büszke Emilia	126
Dosztojevszkij: Három orosz fiu története	120
Koch H.: Mi a boldogság	182
Lehne: Vergődő szívek	54
" Elfelejtve	54
" Tavaszi álom	54
" Egy sebzett szív	72
Szini: Irói arcképek	87
Arcübasev: Emberek hallama	25
Jerome: Három ember egy osónakban	30
Baudelaire: Költemények prózában ..	108
Maeterlinck: A bölcsesség és a végzet	192
Wedekind: Muzsika	48
Schnitzler: Álarcok és csodák	20
Courts Mahler: A hátlen asszony	50
" Ne itélj	45
" Sörensen Frida	50
" A végredelet	60
Jaques de Lacroette: Silbermann	80
Reini z B.: Hét Ady-dal (Kotta)	150

Kották jegyzéke

Warschavsky: Der fodim	14
Roskin: Klipp-Klapp	14
" Jankele geht in Schule	18
" Chazkele	20
Löw Leo: Cheshojn zedek	14
Hatikvah	20
Löw: O. Duda	18
Roskin: Ja chaj lili	10
Löw: Tief im Weldele	15
Löw: Fischeloh Kojfen	8
Roskin: Der Schikur	15
" Dos Heilige Rikudl	15
Schirej: Hamisrach	25

A fentieket a pénz és porto előzetes be-
küldése vagy utánvét mellett szállítjuk.

Az „UJ KELET” könyvosztálya

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Értesítés

Tisztelettel értesitem a külföldről postán im-
portáló kereskedőket, hogy a sighthi határ nélk
levő es h Sltinán fioko: létesítetem s ezáltal bár-
mily en tartalom, bármely külföldi államtól jövő
postacsomagok t léssen elvámolva, le feljebb 8 n p
alatt, csekély elvámolási és kezelési költség mellett,
a rendelő c ghrz juttatom.

Ez ügyben információt szivesen nyujtok.

E. J. Elefánt,
nemzetközi szállítási és el-
vámolási vállalata,
Siá hetul-Marmatiei

8494

Zeiss
Busch
Rodenstock

Szemüvegkülönlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló fizetésben,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szari:
kaphatók

Szép és tartós

játékok

a legolcsóbb áron csak a

Gyermekek Paradicsomában

a legrégibb és leghíresebb játékraktár-
ban kaphatók.

Cim:

LINDENBERG

Bucuresti, Strada Smardan 12.
Oktatójátékok nagyobb gyerekek számára

Rador 2445

Szerkesztő hivatal

Cluj-Kolozs
I. Pop. (Bra

Telefon: S
és kiadóhiv
Zs. N. Sz.

A kéziratok
szerkesztőse
zendők. Kéz
adunk

1925 január

Megtorl

(Budape
tájától.) A
nak bécsi i
ciáldemokra
parlament f
gyát képezt
szerint az
gyalázták m
a szociálden
feleljenek p
képviselői a
állással öss
zöktől fogad
A parlam
cialisták szá
lennek tartj
den megto
vethessenek.
rintük - a
merényletet

Beavatott
a szocialista
fog történni.
parlamentbe.
férhetetlenség
hogy a szoci
hogy ügyüke

Sándor, a
lentette, hog
összeférhetel
kell itélkezni

A szociáld
bere az „Est
taira. Kijelen
heves vita vo
sem a döntőb
áramlat volt,
menjenek B
is tehetett v
internacionálé

nem kíván a
ban a párt ig
zéke megerő
emigráns kom
rágalmazó ha
demokrata pá
nálé jelentés
sulyozza, hog

A magyarorsz
azon jelentés
adott ki. Tu
nacionálé ha
ki azért, mer
kraták nem a
lentés kiadás
tette a párt, l
a jövő héten

Oroszors

B

Bukarest,
dósítója jelent
és az orosz n
hivatalos jell
folytak. A jel
dóknak mutat
különféle gaz
ellenében. Eze
ranciaszerződés
orosz-román-ler
mán részről az
- Beszarábia
kérdés megvit
hivatalos ajánl
hogy rövidesen
létrejönni. Ezt
közöljük.